

ל: **עין משפט** **נר מצוה**

גו א מיי פֿיט מהלכות נדרים הל"ט טוש"ע יו"ד סי' ריו סעי' לג לד:
גו ב ג מיי שט טוש"ע שס סעיף לו:

גח ד מיי שט טוש"ע שס סעיף לו:

גנב ה טו"ד סי' ריו:

ס ו מיי פֿיט מהלכות נדרים הל"א ויג) סגג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רח סעיף א:

כא ז טור י"ד סי' ריו:

הגהות הב"ח
(א) גמ' ה"ג דמחזיילדן הוא: (ב) רש"י ד"ה שחורי כו' הנולדים מותר בילודים כי היכי:

תוספות

מודלא קאמיר הנודר מן הרואים:

מדלג קאמיר האש הנודר שהוא נדר מן הרואים את החמה שזו ודאי היו משמע למעוטי קומין וא"ת הא דלא קאמיר מן הרואים משום דאז היו דגים בכלל (עובדים) והאז רלגה שלא יהיה בכלל יש לומר דהשתא נמי כשאמר מרואי החמה הוו דגים בכלל כל כמה שלא נפרש שהחמה רואה אותן קאמיר שהרי דגים רואין יפה החמה אלא חמה רואה אותן לא מיקרי האיל ומוטקסן צמים: לאפוקי דגים ועוברין. דלחן חמה רואה אותן דגים דכחי' ועובדים מוטקסן צמתי אלא אלא שאל צעלי חיים אסורין ומיהו בתבואה ופירות וכל דבר שאין בו רוח חיים שרי אע"ג דחמה רואה אותן דכיון שהוכיז רואי החמה משמע דוקא צעלי חיים שעשויים לראות החמה: אסור בקרחין ובעלי' שיבות. אע"פ שקרת אין לו שערות ובעלי שיבות מלאים שיער לכן ואין הראש שחור: **מאי בעבא** מודלא קאמיר שער. כלומר מדלג קאמיר הנודר: אנשים ויובטין מיכסו רישיהו וזימנין בגלו. ויכיר שחרותם לפעמים כשראש גלי' ואע"ג דליכא קרחין ובעלי שיבות מ"מ כמה פעמים מגלין ראשן וגם מותרין לגלות באקדחי בעלמא אפי' צמתי כל העולם מה שאין כן צנשים קבונים לעולם מיגלו. ואין חידוש כשהוצרך שחרות שלעולם הוין כך ואין נקראין שחורי הראש אלא אותם שלפעמים ניכר שחרותם ועוד יש לפרש קטנים לעולם מיגלו בין וזכרים בין נקבות ואפילו נקבות קטנות שאינן נשאות רגילות יפה צגלי הראש ואין רגילין לקרות שחורי הראש אלא אנשים דכוותיהו צנשים אינם שחורי הראש:

ל:

ר

אולינן ומהאי ירושלמי איכא למפשט נמי היכא דהוה איפכא להיתרא אצל נראה לי שאין הדין כן ויתצאר צפ' צמרא דמכילתין^א צס"ד.
וצירושלמי^ב נמי איבעיא להו צאלו שיורדים לים כדי לטייל אס הם בכלל יורדי הים או לא ולא אפשרא ולחומרא:
מדלא קסני מצעלי שער.

אלמא אפילו קרחין בכלל וכיון דשחורי

הראש לגבי קרחין לאו דוקא לבעלי

שיבות נמי לאו דוקא ומשום הכי

אמר דכי קאמר שחורי הראש

לאותם שאדם מתאר אותם בשחורי

הראש נתכוון דהיינו אנשים דמשום

דזימנין מכסו רישיהון וזימנין מיגלו

אי אפשר לתאר אותם לא צמכסי

הראש ולא צמגולי הראש ונקראים

שחורי הראש לפי שרובן של אנשים

ראשן שחור אצל נשים כיון דלעולם

מיכסו צמכסי הראש אדם מתאר

אותם וקטנים כיון דלעולם מיגלו

צמגולי הראש אדם מתאר אותם:

ולא מיבעיא צנולדים אלא מן מאי

אסר. אי שרי צנולדים וצילודים:

מן הנולדים אסור אף צילודים.

דס"ל לרבנן דנהי דאמר מן הצילודים

אין הנולדים דהיינו אותם שעמדין

להוולד בכלל ה"מ צילודים שהוא לשון

מיוחד אצל הנולדים כולל שניהם

דהיינו אותן שנוולדו ושעמדין להוולד

ור"מ פליג נמי ואמר דכי היכי דנודר

מן הצילודים אין הנולדים בכלל ה"ג

נודר מן הנולדים שאין הצילודים בכלל

והיינו אף דקמני: **אלא מעשה ועסה**

שני צניח וכו'. והא מנשה ואפרים

צבר נולדו: **וצנדרים הלך אחר**

לשון צני אדם. וצבחי פליגי רבי

מאיר ורבנן דרבנן סברי דכי היכי

שנולדים צלשון תורה כולל נולדים

צבר ועמדין להוולד ה"ג צלשון צני

אדם והיינו דהדרי צבנן למימר

צסיפא דמתני' לא נתכוון זה אלא

נמי שדרכו להוולד ולא דעת שלשי

הוא אלא דפרושי קמפרשי טעמיהו

דאמרי דהנודר מן הנולדים אסור

צכל וקיהצי טעמא למילתייהו שלא

נתכוון אלא ממני שדרכו להוולד

צין להצא צין לשעצר לפי שאין

צמשמעות לשון זה כוונה אחת

מיוחדת לשעצר דוקא או להצא

דוקא ורבי מאיר צבר דצלשון

צני אדם לא מקרו נולדים אלא עמידים להוולד וצילודים נמי דתרווייהו מודו דמותר צאותן שעמדין להוולד טעמיהו משום

לשון צני אדם דאילו צלשון תורה כי היכי דמשמע נולדים צבר

עמידים להוולד כדכתיב [שמות א] כל הצן הצילוד: **לאפוקי דגים ועופות.** שהם מטיילין ציאים ולא מיתצרו צמעיי אמן:

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

רש"י

ההולכים מעכו ליפו. אסור צלצד: **אלא אפי' ממי שדרכן לפרש.**

אסור הואיל וסופן לעלות ליצפה הוו צכלל יושצי היצפה: **בתנאי' אסור אף צסומין.** דלא נתכוין זה אלא צמי שהחמה זורחת עליו:

גב' מדלא אמר מן הרואין. דאילו אמר הכי היה מותר צסומין

ומדאמר מרואי חמה משמע ממני

שחמה זורחת עליו לאפוקי דגים

צצים ועוצרין צצמעי אמן שאין חמה

רואה אותן שמותר צהן: **בתנאי' הנודר משחורי הראש אסור בקרחים**

וצעלי שיבות. דשחורי הראש משמע

שנודר מאותן שהיו שחורי הראש:

ומותר צנשים. מפרש צגמרא: **גב' מאי טעמא.** אסור בקרחים:

מדלא אמר מצעלי שיער. דאילו

אמר מצעלי שיער היה מותר בקרחין:

וימנין מיכסו רישיהו וזימנין מיגלו.

והוו שחורי ראש: **אצל נשים לעולם**

מיכסו. שאינם שחורי הראש ועטופות

כל שעה צלצנים: **וקטנים לעולם**

מיגלו רישיהו. כלומר איהו כי נדר

דעמא דגדולים נדר והני כיון דלאו

גדולים נינהו ולא נהיגי מנהג גדולים

להכי ליטנהו צכלל גדולים ומותר

צהן: **בתנאי' הנודר מן הצילודים.**

משמע שצבר צאו לעולם כמה

דכתיב הצילודים צמדצב (יהושע ה):

מוסר צנולדין. צאותן העמידים

להוולד: **וחכמים אומרים.** אסור

צשניחן דלא נתכוין זה אלא מכל מי

שדרכו להוולד. חכמים דסיפא היינו

ת"ק: **גב' לרצי מאיר.** דמתיר אף

צילודים: **ולא מיבעיא צנולדים.**

נמי דמתיר: **אלא ממאן אסור.**

כלומר א"כ ממה נדר: **חסורי**

מיחסרא והכי קסני מן הנולדים

אסור צילודים. דכיון שנודר צאותן

שעמידים להוולד כ"ש שאסר עצמו

צאותן שצבר נולדו רצי מאיר אומר

אף הנודר מן הנולדים (ו) וכו' כי

היכי וכו': **והא עדיין.** אפי' מנשה

זקינן של יאשיהו לא צא לעולם:

וצנדרים הלך אחר לשון צני אדם.

דדרכן של צני אדם לקרות נולדין

לאותן שעדיין לא נולדו ואס נדר

מן הנולדין אסור צהן: **וחכ"א לא**

נצכוין זה וכו'. דצין צנולדין וצין

צילודין אסור: **לאפוקי עופות ודגים.**

שאין נולדים ממעיי אמן אלא מטיילין ציאים ומתחממים ויוצאין:

מתני'

כל העם הצילודים צמדצב הכי נמי משמע

אפי'

עולים מנהו: הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שבו. כימי ירבעם ראשון למלכי ישראל נאמרה ענאה וז: ובגדרים הלך אחר

לשון בני אדם. ורבנן סברי דצלשון צני אדם לטלוו קרו עולים ור"מ סבר דוקא צעמידים להוולד: לא נתכוון זה אלא בפי

שדרכו להוולד. ופליג אמרויהו ואף מן הצילודים אסור צשניהם: לאפוקי דגים ועופות. שהם מטיילן ציאים:

מסורת הש"ס

(א) נפי' הר"ן על משניות אלו תמלא לעיל ע"א, (ב) [נאמן מט. נא: ר"ה יב: יומא טו: ערכין ט: טי: צבורות נה,] א) דף פג: ד"ה ואלי, (ד) נפי"ג ה"ו, (ה) צ"ל קאמר מצעלי,

תורה אור השלם

- ↑ נַעֲמָה שְׁנֵי בָּנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד בְּאֵי אֶלְדֶּךָ מִצְרִימָה לִי הֵם אֲפֻרִים וּמִנְשָׁה בְּרָאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ לִי: בְּרִאשִׁית מִחַ זֶה נִוְלַד לְבֵית דָּוִד יִאֲשִׁיהוּ שְׁמוֹ וְנִבַּח עֲלֶיךָ אַח בְּהֵי הַבְּמוֹת הַמִּקְטָרִים עֲלֶיךָ וְעֲצֻמוֹת אֲדָם יִשְׁרָפוּ עֲלֶיךָ: מַלְכִים א י' ב
- ↑ וְיִקְרָא עַל הַמּוֹבָח בְּדִבְרֵי יי' וַיֹּאמֶר מוֹבָח מוֹבָח כֹּה אָמַר יי' הִנֵּה בֶן נִוְלַד לְבֵית דָּוִד יִאֲשִׁיהוּ שְׁמוֹ וְנִבַּח עֲלֶיךָ אַח בְּהֵי הַבְּמוֹת הַמִּקְטָרִים עֲלֶיךָ וְעֲצֻמוֹת אֲדָם יִשְׁרָפוּ עֲלֶיךָ: מַלְכִים א י' ב

פירוש הרא"ש

אלא אף בפי שדרבו לפרש. לפי שסופו לנדר ליצפה: שלא נתכוון זה אלא צמיי שהחמה רואה אותו. צגמרא מפרש: מודלא קאמיר מן הרואין. ואפי' אמר מן הרואין שמוטעו לא ציימין ליה דלא נדר אינש דאעמיס דנפשיה היכא דליכא שיעור דלאמר לעיל (דף סה). גמי אטקומרי: לאפוקי דגים ועוברים. שאין החמה רואה אותם: אסור בקרחין כו'. צגמ' מפרש טעמא: אסור בקרחים ובבעלי השיבות וכן נמי צמי שצענו לכן: מדלא ס' קתני הנודר בבעלי השער. האי טעמא לפרש קרחין ובעלי שיבות נמי צבר היו שחורי ראש וכן מי ששעריו לכן סופו משחיר: דוימנין מבכי' ראשהון וזימנין בגלו. ויכיר משחיתות שהם אנשים דנשים לעולם מיכסו ולכן מקרו אנשים שחורי הראש: וקצבים לעולם בגלו. אנשים וגשים ואין יוכיר בשחיתות צין איש לאשה: מותר בגולדים. צאותם שטלוו אחר מדוי צילודים משמע שצבר נולדו: ר"מ בותר אף בילודים. צגמרא מפרש: ולא מיבעיא בגולדים ואלא מבאן אסרי' ה"ה דה"מ לאקשווי מאי אף: מן הגולדים אסור אף בילודים. דצין אותם שטלוו וצין אותם העמידים להוולד צכלל